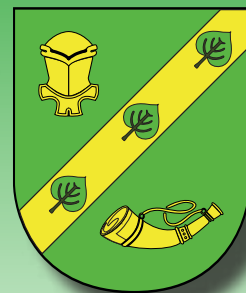

OBECNÍ ČTVRTLETNÍK ŘITKA

PODZIM
2020

VÍTR do plachet
ÚSPĚŠNĚHO
PODNIKÁNÍ

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

MILÍ ČTENÁŘI

Stejně jako v letním čísle Obecního čtvrtletníku Řitka jsme se navzdory rozvolnění „covidových“ omezení dostali i v rámci zpravodajství o rozličných aktivitách ve vsi do situace, která – řečeno vysoce aktuálním slovníkem – není úplně komfortní. Protože, jak se říká, nechceme přilévat oleje do ohně, nebudeme se ani my pitvat v detailech co by, kdyby.

Navýsost důležité je přece to, že jsme to pořád my a to pro život docela stačí!

VAŠE REDAKCE

Svaz
velkoobjemového
a nebezpečného odpadu
proběhne dne
10. 10. 2020
před místní samoobsluhou
od 7.30 do 12.00
hodin.

CO JE MALÉ, TO JE MILÉ?

Býval to pokaždé zážitek, když jsme coby žáčci venkovské školy jezdili vlakem – nejspíš kamsi do Koněpruských jeskyní, na Křivoklát nebo prostě jen někam do brdských kopců – a z karlštejského údolí na nás pokaždé zničehonic vybafl stejnojmenný hrad, nejúžasnější, nejslavnostnější. Karlův. Jenže i jeho miniaturní napodobenina, jakou se chlubila některá nádraží nebo ji lidé měli na skalce u domku – to bylo panečku taky něco...

Ať jsem jel, s kým jsem jel, ve Všenorech jsem úpěnlivě žadonil, aby se přibrzdilo u domu, kde měli a dosud mají Karlštejn namalovaný na fasádě.

Zpodobování věcí významných, vzácných, dokonce nebetýchně slavných v jakýchkoli pídirozměrech v nás vyvolává příjemné mrazení, že jsme s oním objektem nějak spojeni, že jsme se ho tak trochu zmocnili. Proto nás v zajetí dětství ani zdaleka nezajímá, že jeho skutečný a o mnoho větší hradní „kolega“ byl v roce 1422 v husitském obležení nějakého hejtmana Zikmunda Korybutoviče, který si na něm vylámal zuby – ale už neodolal o dvě stě dvacet čtyři let později Švédům a ti ho vyloupili od půdy až po sklep. Jihneme však a rozplýváme se nad tou dojemnou podobností originálu a prťavé kopie: „Hele – teda to předhradí trefili i se vstupní bránou, a je tu i malé nádvoříčko, kde by se namouduši dala hrát pimprlová Noc na Karlštejně... No né, když se nakloníš k obarvenému cementu či hlíně, nebo z čeho ta architektonická nápodoba je, rozeznáš purkrabství se studniční věží a čtyřiaosmdesát metrů hlubokou studnou.“

Takhle to tedy s námi je. A pak že jsme dospěli...

Musím se přiznat, že od dob, kdy do našich středočeských luhů a hájů na bílém, nicméně zchváceném koni turistického průmyslu přitáhla Svatá Komerce, nedostali by mě na Karlův Týn ani párem volů. Nesnáším totiž tlačence, rambajs, očividnou přeorganizovanost a uráží mě nestoudná neuctivost vůči historickým artefaktům nezřídka nacamraných cizozemců, včetně evidentní trestuhodné nepoučenosti místních takyturistů.

Tady se musím vrátit k titulku fejetonu a zmínit se o onom zmetkovi z nejzmetkovatějších, o hajlíkovi z „covidových krajin přišedším“. Tak malém, že si na toho ptáčka musíme posvítit pod mikroskopem – takže ne vždy co je malé, to je hezké, neřkuli milé, že?

Však taky kvůli němu jsme letos museli oželet Kanáry a místo toho napustili venkovní litinovou vanu, bazénu nemajíce. Ale aby člověk neotupěl jen čachtáním na vlastním dvorečku, narodil se nápad prubnout po letech letoucích honosné sídlo bezkonkurenčně nejpoblábnějšího Čecha. Vždyť autem je to z Řitky bratru dvacet kilometrů, s batohem po lesních stezkách patnáct.

No co vám budu povídat – „zahraníčníci“ přiletět nemohli, spousty domácích se statečně bály doma, lidí tehdá na jaře bylo na hradě jako not na bubeni, já byl neskonale šťastný a ještě tentýž večer jsem po drahých letech sáhnul po rozpustilém čtení

Karlštejské vigilie od Františka Kubky, abych si ještě umocnil pocit, že mi neviditelný krutovládce nad naším zdravím umožnil komfortně navštívit hrad, nejúžasnější, nejslavnostnější. Karlův. Ale to už jsem říkal na začátku...

ZDENĚK LEBL

Objekt řítecké
firmy Eclisse
po rekonstrukci

Když se řekne ECLISSE

Snad už od patnácti let jsem doslova hltal filmy japonského režiséra Akiry Kurosawy, které mně poprvé nabídky pohled na něco, co jsem u nás dosud nikdy neviděl – posuvné dveře, které pohodlně otevírali gejši i samurajové. Až později jsem si uvědomil, že v zemi vycházejícího slunce mívali (a dosud mají) posuvné celé stěny. Jenže samurajové dveře, které se posouvají do stran, věru nevymysleli – jejich prapočátek sahá až do doby, kdy se začal psát náš letopočet! Z archeologických nálezů lze vyčíst, že dveře vymysleli šikovní egyptští řemeslníci či snad někdejší „inženýři“. Třebas ve starověku musely vypadat trošinku jinak...

Zdeněk Lebl

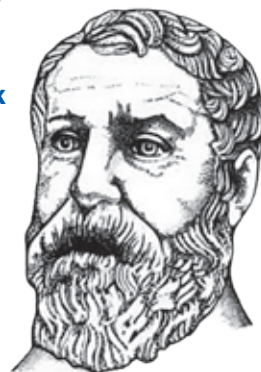
Foto: autor a archiv Eclisse s. r. o.

Taky jsem někde četl, že pod popelem slavného a bohatého římského města Pompejí, dokud ho nezničil výbuch Vesuvu v roce 79, rovněž objevili artefakt na způsob dveří – ať už jim říkáme zásuvné, posuvné či zašupovací.

Heron Alexandrijský zvaný Mechanikos

Tento starověký matematik

a vynálezce z 1. století n. l. kromě pokusu o perpetuum mobile a řady vychytávek jako například automat na antickou limonádu, vymyslel jako úplně první dveře samočinně otevírací chrám...

...první, co nás napadne, jsou posuvné dveře

Sedíme s paní ředitelkou **Markétou Nováčkovou**, jednatelkou firmy, v zasedací místnosti, která je pro pracovní porady stejně dobrá, jako poslouží coby jídelna pro patnáctičlenný ansámbl sešraného kolektivu této společnosti na okraji Řitky, v bezprostřední blízkosti dálnice D4.

„Na značku, kterou prodáváme, jsme náležitě pyšní,“ však se jí také **Markéta Nováčková** dotýká s náležitou úctou

„Protože jsme rodinný podnik – majiteli firmy jsme moje maminka i táta a já, spoluvlastníky pak italská rodina pana Luigiho de Faveriho a fungujeme na obdobném principu jako firma „otce-zakladatele“, dozvídám se v útulném, zato prakticky zařízeném prostředí, zatímco venku se produkuje sluníčko astronomického podzimu.

„Na severu Itálie to často bývá tak, že se jednotlivé rodiny dají do podnikání a následně se rozrostou do rozměrů fabriky... Proto i my jsme taková jejich dceřiná společnost, a jelikož se se svými zaměstnanci všichni

známe, snažíme se být k nim pozorní, laskaví, přátelští, a uvědomovat si, že v zaměstnání tráví hromadu času, takže by tu nemělo vznikat jakkoliv konfliktní prostředí, ale přesně naopak by nám tu mělo být společně fajn,“ svěruje se s úsměvem Markéta Nováčková.

Zakladatel firmy Luigi de Faveri pracoval s kovem už jako mladý

Otevřeme první dveře – DO MINULOSTI...

„Dnes už postarší, i když s ohledem na věk pořád vitální Luigi de Faveri žil v mládí ve Francii, kde se zabýval obráběním kovů, stavbou lešení a jinými pracemi, při nichž se kov využíval.

Když se vrátil domů do Itálie, přemýšlel o tom, že by své „kovové“ zkušenosti mohl nějak využít. Napadlo ho, že běžné dveře zabírají v místnosti nemalý prostor. Při tom si vzpomněl, že už leckde viděl či četl o dveřích, jaké se otevírají směrem do stěny, což v místnosti ušetří spoustu místa. Postupně kolem sebe vytvořil tým spolupracovníků a společně vyvinuli pouzdra, nejprve pro okna a později i pro posuvné dveře,“ pokračuje řítecká podnikatelka.

„Okenice v Itálii viděl každý z nás, kdo tam byl aspoň jednou na dovolené. Ale kdyby si pozorně všiml, Luigi de Faveri zkonstruoval pouzdra umístěná ve zdi, do nichž zajíždí nejen vlastní okenice, ale rovněž kovová bezpečnostní mříž.

Když potom v takové místnosti pobýváte a je vám vedro, což na apeninském poloostrově není nic výjimečného, můžete na sebe pustit čerstvý vzduch tím, že rozevřete

okenice, ale mříž zůstane zavřená. Můžete toho využít, když půjdete ven a bezpečí vašeho pokoje zůstane zachováno i při otevřených okenicích.

„Od oken bylo ke dveřím jen skok, takže přišel nápad aplikovat tento systém rovněž na dveře, u nichž důmyslný Ital vymyslel železnou konstrukci – dnes už se dvěma typy:

- 1) k zabudování do zděné příčky
- 2) k zabudování do sádkartonové příčky.

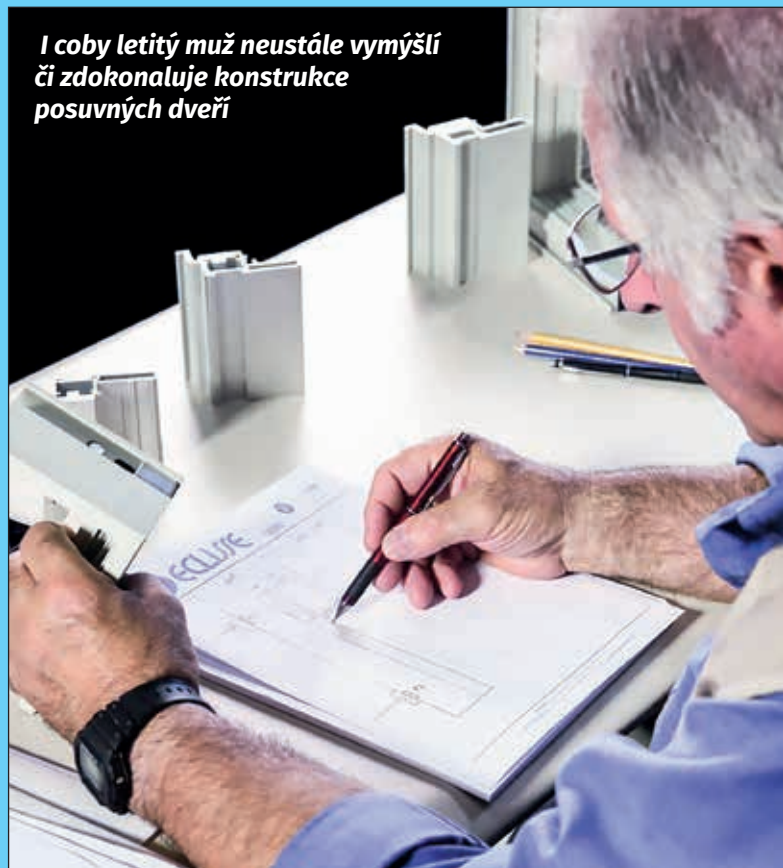
Na mašinách, které rovněž sám zkonstruoval, vyráběl všechny ty díly, které byly zapotřebí.

Když se dnes ohlédneme za tím, kolik práce za ním je, jde o úctyhodné dílo!

V loňském roce Eclisse v Itálii slavilo 30. výročí svého vzniku a při té příležitosti otevřeli novou, značně automatizovanou továrnu, třebaže si v ní ponechali i ony původní stroje jako připomínku historie firmy, na pozadí všeho moderního, co přinesl pokrok v myšlení a praxi svého zakladatele.

Ale ani pan de Faveri neusíná na vavřínech, ba právě naopak – dovymýšlí, inovuje. Tak z jednoho pouzdra se vyvinula dvě - pro dvoj dveře nebo třeba půlkruhové dveře, takže škála výrobků je tak široká, že i my ji musíme dokonale znát, abychom mohli našim zákazníkům nabídnout vše, co zahrnuje,“ s nezakrývaným pocitem hrdosti v hlase konstatuje ředitelka řítecké pobočky společnosti Eclisse.

I coby letitý muž neustále vymýšlí či zdokonaluje konstrukce posuvných dveří

Do třetice duchovní otec společnosti. Z takových kotoučů se odvíjí finální výrobek...

Zdvořilé návštěvy jsou plné energie

Vyzvídám, zda byl pan de Faveri někdy na Řitce... „To víte, že byl. On jezdí každý rok, stejně jako my jezdíváme k nim do Itálie. Vždycky se těším – člověk se u nich nabije novou energií.“

Zatímco my se trápíme docela drobnými problémy, bojujeme s konkurencí, motáme se v kruhu a snažíme se z toho dostat ven. Najednou přijedeme tam a oni nám nabídnou řadu řešení, provedou nás tou velkou továrnou plnou plechu a chytrých mašin, kterými plech projíždí, je všelijak tvarován, než vznikne hotový výrobek. Pokaždé mě přepadne hrdost, že se na takovém, doslova umění podílíme tím, že prodáváme něco, co má smysl.“

A vy dovážíte kompletní produkty, nebo jen jednotlivé komponenty, ptám se...?

„Kombinaci obojího, a to z toho důvodu – že byt jde o dveřní pouzdra, nejsou to rohlíky, nechtějí na ně zákazníci příliš dlouho čekat a chtějí je mít už zítra na stavbě... Proto, abychom dokázali být pružní, uměli reagovat na vzniklou situaci a nedocházely nám zásoby – dokonce ani ta skladová hala není nafukovací – máme k dispozici spoustu komponentů, takže jsme schopni díky tomu produkt připravit sami, včetně atypických výrobků. Kdybychom tu ale měli mít všechny „atypy“, jak jim říkáme – neboť pouzdra se vyrábějí na různorodé šířky i výšky dveří, plus na různé tloušťky zdi – prakticky by ani nebylo možné se takovým množstvím variant dopředu zásobit,“ vypočítává Markéta Nováčková portfolio produktů, jaké si zájemci u společnosti Eclisse můžou pořídit.

Otevřeme druhé dveře – DO SOUČASNOSTI

Předem je nutné se zmínit, že firma se na počátku českého zastoupení ještě jmenovala MAX CS.

„Její někdejší jednatel zaměstnal mého tátu, který se spolu se dvěma dalšími časem stal ve firmě společníkem. Tihle čtyři se v oné době, kdy chtěl pomalu každý v něčem podnikat, snažili prodávat italský nábytek,

vesměs kancelářský. V tu dobu se tady vyvojili takoví giganti jako Tesco nebo Makro a rázem tyhle prtavé firmy převálcovali, protože sem fůru zboží vozili ve velkém kamiony, a tím snížili cenu tuzemských výrobků. To původním živnostníkům zkomplikovalo podnikání natolik, že museli přemýšlet, co dál...“

Itálie, Itálie, Itálie!

„Někdejší jednatel tehdy odjel do jihoevropské země za jednou paní zástupkyní, ta uměla skvěle italsky, vždyť tam i žila a živila se tím, že zprostředkovávala kontakt s jinými výrobci.“

I zdánlivá maličkost dokáže psát historii.

Tehdejší majitel a zakladatel společnosti se nějak opřel o dveře – a ty zajely do stěny... A bylo rozhodnuto: i u nás se budou vyrábět posuvné dveře!

„Uvědomil si – tyhle ‚posuvky‘ já přece znám z našich prvorepublikových filmů, vždyť by přece stálo za to je vyrábět, že?“

A tak se zajímal o to, kdo je dělá, prodává, a paní zástupkyně provedla analýzu a „rozhodla sítě“. Situaci vyhodnotila tak, že nejlepší na trhu je firma Eclisse, kde si vše konstruuje i vyrábí sám majitel.

A tak se nám Eclisse dostala do života! Psal se rok 1998.“

Dveřní pouzdro s průhledem

Šestnáct otázek pro budoucí majitele firmy

„Když táta přivezl domů katalog, jako děti jsme vůbec nechápaly, co ty ‚kovový věci‘ vlastně mají znamenat... Pak nám to namontoval do bytu a z miniaturní kuchyně utvořil další pokojíček pro bráchu, což nám připadlo praktické.“

Když se do – tehdy už celkem zavedené firmy zapojila i mamka, nastala situace, že mateřský závod v Itálii navrhl,

že by si jejich značka zasloužila mít v Česku systematičtější, propracovanější propagaci – své přímé zastoupení a odešlo se od garážového prodeje.

Italové sem přijeli s dotazníkem, který obnášel šestnáct otázek, z nichž podstatné byly ty, které se ptaly – kde vidíte firmu za deset let, na jaké pozici vidíte sebe, jak byste ve vaší zemi o značku pečoval atd.

Táta v tom viděl výzvu – a tak jsme si sedli u kafe, já už tenkrát taky nebyla ve své profesi zrovna spokojená, ale věděla leccos o obchodu a o marketingu, maminka by se starala o peníze, táta rozumí skladovým zásobám – hele, co kdybychom z toho udělali rodinnou firmu? Takže jsme sepsali příběh, jak bychom to coby rodina všechno realizovali, kde bychom otevřeli naše pobočky, zkrátka jakými cestami by se celý ten byznys měl ubírat...

A objednali jsme se do mateřského podniku v italském Pieve di Soligo.“

Tam čekalo překvapení

„Když jsem stanula před italským Eclisse, běhal mně mráz po zádech, ale bylo to i humorné. Já totiž očekávala, že

jedu do nějakého obchůdku s všelijakými železnými součástmi, jenže ona to byla FABRIKA! Strašně velká, takže když se otevřela obří vrata, úplně mě polilo horko a já si řekla – to je v pytli, co já tady s tou obrázkovou prezentací budu dělat?

Protože jsme jednu dobu žili v Německu, mluvím plynně touto řečí, což se ukázalo jako výhoda, řada místních šéfů totiž rovněž ovládala němčinu, takže jsme se obešli bez překladatelky a jednání proběhlo v příjemné osobní atmosféře.“

„Když jsem Italům naši podnikatelskou pohádku odvyprávěla, mělo to u nich sympatickou odezvu a náš záměr se jim náramně líbil. A to i proto, že majitelé pracovali jako rodina: u pana de Faveriho je zaměstnaná jeho žena, která se taky zabývá financemi podniku, takže náš koncept si sedl na jejich rodinný koncept, aniž bychom byli dopředu věděli, že jdeme v jejich stopách. V závodě našli uplatnění jejich dcery, švagři a stovky firmě oddaných lidí.“

„Spolumajitelé naší někdejší firmy na italskou nabídku nijak nereflektovali, a když nás lidé z Eclisse navštívili, vyrovnali se s nimi a společnost rázem byla naší rodinou! To bylo roku 2006 a před námi se otevřely nové obzory a spousta, spousta práce...“

I prostor pro prodejnu se musel přistavět

Ale to ještě nebyla ve hře Řitka, vidíte?

„Ano – to jsme tehdy měli pronajatý sklad i administrativní budovu v Modřanech, kde nebyly k dispozici programy, excel, outlook, objednávky se posílaly faxem, neinvestovalo se do aktualizací, ale co přišlo – šilo se na koleně...“

Velké plus bylo, že existovala poměrně pěkná základní klientela, na níž se dalo stavět, a taky štosy papírů a všechno se muselo přeorganizovat.

Protože se kšefty zvedly, nedalo se to personálně zvládnout, takže přišla potřeba nabírat další lidi. Firma se rozrostla a rozrůstá doteď – učíme se další a další věci, které přicházejí s tím, jak se svět dveří vylepšuje, modernizuje.

A nejen ten – komunikuje se jinými kanály, intenzivně se využívají sociální sítě.“

Eclisse je (taky) Řitka, Řitka je (taky) Eclisse

„My jsme dlouho hledali vhodné místo, kam umístit svou co do skladových prostor přijatelnou základnu. A víte, proč? S těmi Italy vyvstal problém spočívající v tom, že oni v mateřském podniku v létě mají měsíční dovolenou, takže nevyrábějí, a tím pádem ani nerozváží ‚zboží‘. Museli jsme plánovat tak, abychom se předzásobili a nestalo se, že by nám některé výrobky došly a my své zákazníky zklamali. Ale v Praze se nám tolik zboží do skladu nevešlo, a abychom si na měsíc pronajímali další halu, by nebylo ani praktické, natož ekonomické.“

Protože si ke všemu v Itálii poměrně dlouhé pracovní volno zopakují i o vánočních svátcích, obstarat si patřičně prostorný vlastní sklad s větším pozemkem se stalo nevyhnutelné.

Jestliže jsme se nechtěli stěhovat daleko od stávající polohy v Modřanech, objevil táta nabídku tady v Řitce – ta poskytovala nejen slušný pozemek, ale zejména skladovou halu, což byla výhoda. Ale přestože si administrativní budova s ohledem na naše potřeby vyžádala řadu

stavebních úprav, na začátku nám musela stačit jedna místnost, kde seděla paní s počítačem kvůli fakturaci, a my mohli prodávat.“

NAVZDORY „KORONĚ“

Ale prodávali jste v době pandemie? Jestli ano, předpokládám, že se prodej snížil...

„A víte, že nesnížil? Je to zajímavé, ale v březnu zájem o posuvné dveře narostl raketově, takže se u nás dveře netrhly. No jo – jenomže mateřský závod v Itálii zavřel a my jen trnuli, kdy nám dojdou zásoby.“

Neříkejte, že jste vyprodali sklad.

„Skoro, takže jsme mohli zametat i tam, kde jsme léta nevěděli, že se vůbec zametat dá... S obavami jsme počítali – tady zbývá pět kusů, támhle jen tři a končíme. Když už jsem se smířovala s tím, že firmu budeme muset zavřít – a připravovala se na to, aby i samotná likvidace pro nás byla co nejmíň bolestná – objevil se v bráně první kamion z Itálie! Dostali totiž výjimku, protože prokázali, že můžou bez problémů vyrábět, aniž by se zaměstnanci mezi sebou potkávali.“

To asi bylo slávy v říteckém Eclisse, vidíte

„Bylo, jenže jen do té doby, než jsme zjistili, že přivezli dost položek, které jsme vůbec nepotřebovali, neboť nešly dokončit do kompletního výrobku, a to až do příjezdu druhého kamionu. A když pak přijel třetí, teprve jsme si byli jisti, že bude co prodávat.“

Vy jste vážně uvažovali o likvidaci firmy?

„Bohužel ano, vždyt jako podnikatelé máme povinnost vyhlásit insolvenční (i když se později tahle striktní opatření změnila). Museli bychom zaměstnance zpětně vyplatit, dát jim odstupné a co nejdřív se s nimi rozloučit.“

Kdy skončilo tohleto nepřetržitě napětí?

„Začátkem, až v polovině května, jakmile se začalo v Itálii vyrábět.“

Spolu s upřímností, s jakou se jednatelka společnosti Eclisse s. r. o. Markéta Nováčková svěříla říteckému čtvrtletníku, projevila i nezapíraný důvod k úsměvu

Ve skladu je pořád co dělat

A propustili jste někoho?

„Nakonec ne. Říkali jsme si – kdyby to udělal každý zaměstnavatel, kolik lidí by stálo ve frontě na úřadu práce? To by přece zlikvidovalo náš stát a my se týden co týden ujišťovali, že vydržíme.“

To je od vás záslužné, že jste za své zaměstnance cítili takovou zodpovědnost.

„Jakpak by ne, když se, jak jsem zmínila na začátku, všichni známe a víme o sobě, že platíme nájem, ten má děcka, ten zase splácí půjčku a všichni musíme platit pravidelné účty.“

To zkrátka nešlo vypnout telefon a zavřít dveře...

I z lidského hlediska je přece na prvním místě se ve špatných časech semknout a ne jen tak někoho vyhodit z lodí!“

Jak jste připraveni na dobu podzimní, kdyby se nedejbože vrátily zlé časy?

„Od jara jsme ponaučení, zásob máme o něco víc, abychom případně přežili delší období. Musím přiznat, že odvětví stavebnictví se i za koronakrizu dařilo nad očekávání dobře.“

Co je aktuálním posláním společnosti Eclisse?

Ustát všechny možné výzvy, potencionální krize – třeba i dobré časy – které jsou před námi. Naši nejcennější devizou jsou kvalitní nadčasové výrobky, o nichž jsme přesvědčeni, že je mnozí teprve objeví.

Neméně zajímavá nabídka je servis, jaký zákazníkům poskytujeme: neustále zvedáme telefony, vysvětlujeme, posíláme propagační materiál. Objednávky nikdy nezůstávají ležet, všechno se musí neprodleně zpracovat, vyřídit.

Věřím, že všechny tyto služby a aktivity spolu s vynikajícím produktem, jakým posuvné dveře jsou, nám dávají naději a zaručují budoucnost.

Řítecké dětské rybářské závody jako vždycky **NA JEDNIČKU!**

První zářijová sobota se rybářům vydařila! Modré nebe, slunce hřálo, klidná hladina, bezvětří. Pohodové dopoledne, kdy se na hrázi řítecké nádrže sešlo 41 dětí. To je dle záznamů od roku 2003 rekordní účast! Ukázalo se, že rozhodnutí říteckého rybářského spolku přeložit tradiční, léta zavedenou akci, z původního červnového termínu na září, bylo správné. Vzhledem na situaci spojenou s nákazou a karanténami ovšem i nutnou...

Nejenže nejmladší Júlinka M. letos chytla na proutek první vlastní rybkou, za což obdržela medaili a rybkou držící v ruce, ale měla i štěstí na mimořádný úlovek! Vycpaná plyšová štika je větší než Júlinka. Ze všech odevzdaných „povolenek“ se losovali dva šťastlivci na mimořádnou odměnu a Júlinka měla to štěstí. Ať se ti Júlinko líbí a daří ve školce, kam naše závodnice právě nastoupila!

Nebývale vysoká účast (doposud se pohybovala kolem 30 závodníků) s sebou přinesla plnohodnotné soutěžení ve třech věkových kategoriích. Zastoupení chlapců i děvčat bylo vyrovnané a v několika předchozích ročnících děvčata „přečtyla“ kluky. Nejinak tomu bylo i letos.

...A PRUTY UŽ SVIŠTÍ NAD VODOU

Rybářské závody začínají přesně v 8.30 h (skončí jedenáctou hodinou). Bude to letos brát? To pořadatelé neovlivní. Ale už krátce po zahájení se ohýbají první proutky a ze slušně zarybněného rybníku vyplouvají první šupináci.

I když letos nebyl chycen žádný trofejní kousek, o zajímavosti nouze nebyla. Mezi první úlovky se zařadil bravurně chycený sumec (!) na žížalu 12letým Jakubem Kvasničkou. A pak už jsou vytahováni i kapři, lysi nebo šupináci zvíci více jak půl metru.

K potěšení soutěžících berou i okouni, cejnci a takřka všude přítomné plotice, jejichž potěr neúnavně ozobává každou návnadu. Dle jednoduchých závodních pravidel rozhoduje součet délky nachytaných ryb, a tak k pěknému umístění mnohdy postačí hejno „čudel“, které převálcuje jednoho trofejního kapra...

LETOŠNÍ VÍTĚZKA MÁ TEPERVE TŘI ROKY!

Odtroubena 11. hodina, děcka odevzdávají přehled úlovků a čeká je svačina, pohoštění v restauraci Sokolovna. Pořadatelé mezitím chystají ceny a sčítají úlovky.

Vítězové, medailisté letošních závodů (kategorie I., II., III. i zvláštní ocenění). Snímek potvrzuje, že děvčata umí chytat rybky stejně dobře jako kluci, a dařilo se předškolákům i těm starším. Kdo chytil kapra, dostal kapra (náležitě zvětšeného), kdo chytil sumce – odnáší si „polštářového“ sumce. Zarybněno bylo důkladně.

Velký dík členovi sdružení a sponzorovi panu Keyřovi!

„To mi nebudou ve školce věřit, co jsem letos chytla...“

Nuda nebyla,
spíše chvíle
napětí
a u vody
pohoda.
Bralo to
na plavačku,
na těžko,
na žížaly i těsto
a jiné dobroty

Před polednem je vyhlášení výsledků, focení a předání mnoha cen. S ohledem na počet účastníků se ve věkových kategoriích oceňovalo i čtvrté místo. Samostatná cena byla za největší ulovenou rybu a též za nejvíce nachytaných rybek.

Absolutní vítězkou letošních závodů se stala teprve tříletá Anička Lizánková s nachytanou délkou 146 cm!

Abychom nikoho nevynechali, přinášíme přehled medailistů ze všech kategorií:

Absolutní vítězové

1. Anna Lizánková	3 roky	146 cm
2. Jan Dvořák	12 let	140 cm

Největší ryba

chlapci	1.-2. Josef Obermajer	5 let	60 cm	kapr
	1.-2. Jakub Kvasnička	12 let	60 cm	sumec
dívky	1. Karolína Kalinovská	4 roky	57 cm	kapr

I. kategorié 10-15 let 16 účastníků

1. Jan Dvořák	12 let	140 cm
2. Jakub Kvasnička	12 let	85 cm
3. Filip Kroha	11 let	54 cm
4. Monika Merčáková	14 let	44 cm

II. kategorie 6-9 let 13 účastníků

1. Vojta Lizánek	9 let	73 cm
2. Matěj Plechatý	7 let	46 cm
3. Sofie Králová	6 let	19 cm

III. kategorie 1-5 let 12 účastníků

1. Anna Lizánková	3 roky	146 cm
2. Josef Obermajer	5 let	119 cm
3. František Dlouhý	5 let	113 cm
4. Viktorie Petrová	4 roky	103 cm

Nikdo senenamočil. Nikdo z nejmladších neslzel, ženeslovil šupinu a odešel bez ceny. Odměny byly pro všechny nejmladší, a tak si malý rybařík - předškolák odnášel krásnou plyšovou rybu, míry větší než byl on sám.

Za vše velký dík sponzorům a podporovatelům:

Obecní úřad Řitka

SILDA, rybářské potřeby Radotín

František Keyř, studnařství Mníšek pod Brdy

Martin Klikorka, pohostinství

A protože to v zakrmených místech pěkně bralo, mnozí účastníci pokračovali v rybolovu i po skončení závodů... Příště snad i ten vodník bude. Přijďte si to za rok vyzkoušet i VY! Petrův zdar.

Za Rybářské sdružení Řitka

TOMÁŠ SZENNAI
Foto: Karel Vopička

Radost z úlovku. Tento kapr je pravý, ne plyšový.
Kapř má také radost, bude změřen a vypuštěn a záhy
vyměněn za plyšového. Malý lovec to ještě netuší,
ale na medaili to bude

KDYŽ MALÝM RYBÁŘŮM „BEROU“ ...

„A mám ho, toho už nepustím!“

Tři „kapřiči“ drží tři šupináče aneb vítězové v jednotlivých kategoriích. Tito jsou za „rybářský potěr“, ale určitě se s nimi v dalších ročních ještě setkáme. „Nahozeno“ mají slušně!

Když je to moc těžké, vypomůžou dospěláci

Skončila „pozávodová“ svačinka a přichází vyhlášení výsledků a rozdání parádních cen. Skoro by se dalo věřit, že někdo chytil (a pustil) zlatou rybku a ta všem splnila přání. Ač září, tak to v poledne na hrázi připomínalo spíše „Ježíška“

„Děcka, teď zapózuje panu fotografovi, snad vám to zrovna nezačne brát...“ Soutěžící nejsou jen z Řitky, ale zavítaly sem i z okolních obcí

„Díky svatému Petrovi, účastníkům závodu a sdružení říteckých rybářů si pomyslel Tomáš Szennai

„Táhni, táhni, já ti ho podeberu! Vopatrně, ať se ti nepustí...“ U větších kaprů byla asistence nutná a rybáři si přece pomáhají...

Děcka svačí a pořadatelé chvatně sčítají každou šupinu – rybí centimetr

SPOLEK RYBÁŘŮ ŘITKA

chystá na podzim opět taneční zábavu v Sokolovně.

Měla by se uskutečnit v sobotu 21. listopadu 2020 od 19 hodin.

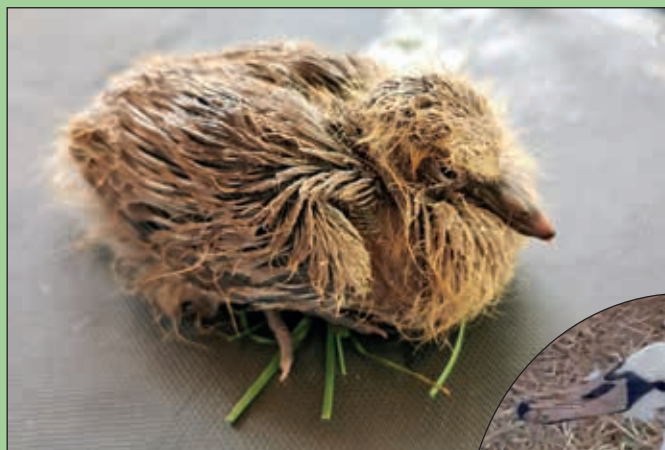
V tomto termínu je rezervována i oblíbená kapela PERPLEX.

Doufejme, že naše přípravy a váš doposud velký zájem nezmaří okolnosti a nařízení k pořádání veřejných akcí.

ZÁCHRANNÁ STANICE PRO VOLNĚ ŽIJÍCÍ ŽIVOČICHY VELKÝ CHLUMEC

Již od března je tato stanice oficiálně samostatným subjektem zapsaným do Národní sítě záchranných stanic. Je taky členem Českého svazu ochránců přírody.

Tento projekt nebyl vůbec snadný, ale nakonec Ministerstvo životního prostředí udělilo status Záchranné stanice. Spravuje území Praha-západ, ale samozřejmě přijímá a vyjíždí pro živočichy do blízkého okolí, a to od 6 do 22 hodin. Spolupracujeme se ZOO Plzeň. Dále stále probíhá vypouštění ohrožených sov pálených a veverek obecných.

NEBEZPEČNÝ JEV – TRÁVENÍ HLODAVCŮ

Sova pálená je nádherná sova, která dle svědeckých výpovědí tady kdysi žila a pomáhala zároveň s poštolkami k výrazné regulaci hlodavců jak na polích, tak i přímo v obcích. Její kořist sestává od drobného rejska přes hraboše až po dospělého potkana. O přítomnosti nemáme téměř ponětí, neboť její aktivita začíná až po setmění. Jediný hlasový projev je chrčivé a až hrůzostrašné *cheer a chíííí*.

Jedna sova spotřebuje za den 6 myší nebo 1 potkana. Počet mláďat je velice závislý na hojnosti potravy, ale průměr je 4 mláďata ve snůšce.

Tím se dostáváme k ožehavému tématu trávení hlodavců. Dřívější jedy používané k hubení hlodavců měly více účinné látky a hlodavec hynul do týdne. Bohužel lidé tyto jedy zneužívali k trávení psů a koček, a tak EU rozhodla o snížení této účinné látky skoro o polo-

vinu, takže hlodavec umírá až 14 dní a spotřebovává další otrávené návnady (tím v sobě kumuluje více jedu). Posledních pár dní před tím než uhyne, je natolik apatický, že klidně vychází na nekrytá místa, kde se stává snadnou kořistí dravců. Přes otráveného hlodavce se dostane jed do těla sov a dravců. Ti následně umírají na rozředění krve a de facto vykrvácí sami do sebe. Za loňský rok evidujeme mnoho takových otrav. A to včetně 18leté samice výra velkého, která se otráвила přes potkana, jehož ulovila ve voliře v expozici Záchranné stanice Velký Chlumeč. Problém je také u koček, které taky loví hlodavce a otrava už taky byla evidována. Nejlepší a nejbezpečnější jsou stále mechanické pastě, kde máme přesnou představu o výskytu hlodavců v našem okolí.

V plánu je vypouštění letošních mladých poštolek a veverek vypadlých z hnízd zpět do přírody.

Pevně věříme, že naše spolupráce bude perfektní. Děkujeme říteckým občanům, a samozřejmě i chatařům z okolí, za již zachráněné živočichy. Jen vás prosíme, abyste se v této době nepokoušeli „zachraňovat“ malá ježčata. Nechte je, prosím, být – patří do volné přírody!

Pokud budete chtít navštívit naši záchranou stanici, prosíme, abyste se objednali.

Kontaktní tel.: **725 240 122**
www.zachrannastanice.com
 PETR PROCHÁZKA

ŘITKA JE PRŮKOPNÍKEM NOHEJBALU U NÁS

Nejstarší počátky hry v celé naší vlasti se datují od roku 1921, kdy právě na Řitce začal pořádat místní místostarosta překopání pivních tácků přes stůl. O rok později členové fotbalového klubu Slavia Praha začali hrát hru zvanou „fotbal přes šňůru“, protože až později se nohejbal začal hrát přes síť. Takle nová hra měla pravidla téměř shodná s volejbalem, ale hraje se nohama místo rukama a také se liší počtem hráčů, obvykle 1, 2 nebo 3 na každé straně.

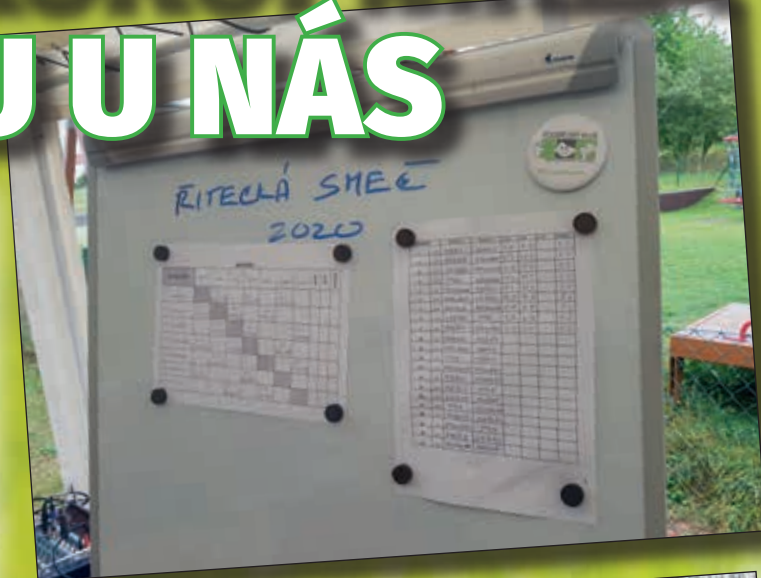
NEJVÍC TO ROZJELI TRAMPOVÉ

Roku 1936 byla napsána první oficiální pravidla a první pohár se hrál čtyři roky nato. Od roku 1962 byl nohejbal považován za rekreační sport a zároveň byla založena **Česká nohejbalová liga**. V roce 1971 byl založen **Český nohejbalový svaz**. Nohejbal je velmi populární v Česku a na Slovensku, ale také v Rumunsku, Maďarsku, Brazílii, Švýcarsku, Rakousku, Chorvatsku a Francii.

Velký rozmach tohoto ryze českého sportu nastal také díky českému fenoménu – trampingu, trampové se s tímto sportem natolik ztotožnili, že jej považovali a dodnes považují za svůj vlastní sport (tzv. tramský fotbal). Proto se hraje hlavně na osadách (někdy do 11 bodů, jindy do 10 bodů a někdy dokonce do 15 či 25 bodů.) Někdy se hraje „na ztráty“, jindy se boduje rovnou.

Nejslavnější soutěž se na počest **Tatíčka zakladatele** pořádá v naší vsi, tedy na Řitce, a to pod názvem Řitecká smeč.

s přispěním Wikipedie – pozn. (zle)
Foto: (zle)

Poslední srpnovou sobotu se **ŘITECKÁ SMEČ** odehrála na místním hřišti.

Pořadí účastníků turnaje je následující:

1. MSS
2. OSTROVAN
3. SRDCAŘI
4. KAPLE
5. LEŽÁK
6. VOKURKY
7. MÁRA

KAREL VAŠUT
pořadatel

Podzimní výletování s sebou přináší nejen „větry od pólů“, kteréžto třísloví jsme si vypůjčili ze stejnojmenné sbírky Otokara Březiny, neboť i příroda jeseně nás neúprosně – tak jako básnickovy verše – vtahuje do nostalgických nálad pomalu se loučícího roku. Víc než kterýkoli jiný kout naší vlasti je to právě Sedlčansko, relativně blízko od naší vsi, v sousedním, příbramském okrese, jež nám nabízí nahlédnout do pokladnice malebné krajiny, zvlněné jako hladina neposedné řeky, líbezně „nakřivo“ poskládaných lesů, roztodivných balvanů, skal i žulových lomů. Pahorky střídají údolí, jimiž protékají titěrné potůčky a támhle – tam je prý kouzelná tůň... Našly bychom i zříceniny hradů a pět vodních mlýnů. Zdejší vltavské břehy bývaly křížovými cestami šumavských vorařů, ale najdeme tu i křížové cesty skutečné, které odolaly času. A proč bychom si protentokrát do kraje Středního Povltaví nevyjeli autem?

Zdeněk Lebl a Miloslav Humhal

Foto: Z. L.,

letecký snímek kláštera Poličany:

Jiří Jiroušek

Pohled od hotelu Hrazany je bezesporu jednou z perel Středního Povltaví

KDYŽ KÁPNEME N

Říjnovo-listopadová krajinomalba pod taktovkou žluté, oranžové, červené...

Bratřínov

A protože na relaxační výlet do těchto končin ani náhodou nejedeme poprvé, rovnou nastavíme navigaci na Poličany, ale o nich později. Dávno za námi zůstaly Čisovice, i Bratřínov – a mohou litovat ti, kteří tuhle ves nikdy nepřešli vlastními podrážkami. I když tamní hradiště osídlili již dřív, první zápisy se o něm zmiňují v roce 1100. Přimo ve vesnici a v jejím okolí naši předchůdci dobývali zlato, ať dolováním či rýžováním. Největší naleziště se nacházelo na Kocábě, v místě zvaném Havran. Následují obě Lečice, Malá i Velká a všechny ty vesničky, pro něž jsme zvolili tuhle nepřímou trasu, která je dozajista z hlediska poznávání (pokazdže totiž vidíme i něco, čeho jsme si nikdy předtím nevšimli) přitažlivější. Navíc si člověk oživí i vzpomínky, když tudy putoval pěšmo nebo na kole. Na křížovatce mineme Křížovskou kapli a za pár vteřin jsme v samotném Křížově, odkud je to jen kousek do Korkyně, a to je navzdory pouhým 140 obyvatelům dost slavná obec, a kdyby pro nic jiného, tak pro ty výhledy do daleka!

Korkyně

ŠTĚDRÝ KNÍŽE

V dávných dobách jeden český kníže prohrál bitvu a utíkal před nepřítelem sám k Vltavě. Ta se ale v ten čas nedala přebrodit. Chodil okolo řeky, až přišel k chaloupce. U poddaného, jistého Becha, si odpočinul a ten jej pak převezl přes Vltavu v malé loďce, které se tehdy říkalo korka. Po čase se kníže na onoho člověka rozpomněl, pozval si jej a odměnil. Mimo jiné i tím, že ho povýšil do svobodného stavu, daroval mu pozemky a udělil erb ve znamení oné korky. Od té doby se všichni členové rodu jmenovali Korkové, což přešlo na příjmení Kůrka. A víte, že Linhart Korka byl roku 1621, kdy bylo popraveno 27 českých pánů – příslušníků protikatolického stavovského odboje, hejtmanem královských vojsk na pražském Vyšehradě? Podle prvního dvorce vznikl i název – Korkyně.

Tak jedme hezky pomalu, třeba se někde „v pangejtě“ zaleskne zlatý nuget!

Ale zlato není v Chotilsku jediné – v muzeu Křížovnický špýchar mají instalovány expozici Ze života venkovského obyvatelstva středního Povltaví.

NA DNĚ POD ŽIVOHOŠŤSKÝM MOSTEM JE VESELO...

Téměř na úpatí kopců Tetřevík a Kočičí vrch sjíždíme k betonovému Živohošťskému mostu se čtyřmi dvojitými pilíři. Být potápěči, dvacet metrů pod hladinou bychom našli dvojitě pilíře spojené v jeden mohutný základ tvořící plošinu mezi nimi. Protože tento obrovský blok betonu sahá 50 metrů do nitra země, ukotvit pilíře si vyžádalo odstřelit dno, a tak základy mostu jsou několik metrů pod úrovní skalnatého dna původního toku řeky Vltavy. Až se oteplí – ten, kdo fandí historickým artefaktům, objeví na dně například potopenou pramici, dobovou ceduli *Okres Příbram*, stavební materiál, torzo auta... Se štěstím se dá najít i nůž coby ztracená rybářská proprieta, dokonce i náboje do kulometu...

NA SUPER POČASÍ

KRAJINA ROZHLEDEN a METRÁKŮ ZLATA

Chotilsko

Protože mráz dosud nespálil, ani vítr neserval mnohobarevné listí javorů, jilmů i kaštanů, které už odevzdaly své plody, také jeřábů a zakrslých „náletovek“, projíždíme krajinou-obrazem, který září, jako by ho kdosi vymaloval obřími pastelkami.

Je fakt radost pohybovat se po vozovce, po obou stranách značené v bezpečné vzdálenosti od příkopu. Co kdyby to po chuchvalci listů, poránu přece jen kluzkých od rosy nebo jinovatky, autákem smýklo rovnou do zoraného pole?

Silnice nás vede do památné vsi Chotilsko. Na vrchu Besedná od roku 1926 stála 22 metrů vysoká Drtinova rozhledna ve tvaru husitské hlásky. Inu – nestojí. Komunisti ji v 50. letech strhli. Před třemi lety si Chotilští otevřeli rozhlednu novou.

Ale je tu ještě jedna rozhledna – na Veselém vrchu (489 m n. m.). A k němu se po léta upírají zraky všech moderních zlatokopů. Zaplatpámbu zlatá horečka ve jménu státu dosud nepropukla. Proč by měla? V útrobách kopce se skrývá největší ložisko žlutého kovu, a prozatím se říká: ve střední Evropě. Ale kdo ví...? Však už se na Veselém vrchu v minulosti těžilo...

Parametry monumentu vltavských mostů hravě splňuje i ten živohošťský – včetně velkolepého dojmu z nabízené romantiky

Jelikož dnes z nějakého potápění rozhodně nic nebude, raději se po mostě projdeme, abychom vstřebali atmosféru od blankytného nebe promodralých vod nejdelší české řeky po doslova rozkošné okolí – vždyť sama příroda je ten nejvzácnější artefakt, čili výtvarné dílo pod sluncem!

Z Živohoště, kterou většina z nás vyslovuje Živohoušť, je prakticky zaniklá vesnice. Rozkládala se po obou březích Vltavy, ale nesmlouvavé vody Slapské přehradní

Nemusíme být věřící, abychom v trapistickém klášteře v Poličanech zase našli svou rovnováhu. Když budeme chtít, putovat lesy a stezkami můžeme od východu do západu slunce...

nádrže v červnu 1954 vzaly lidem domov, opečovávané a milované po generace. Většině z nich přehrada zatopila i vzpomínky... Nežije tu ani dvacet obyvatel.

NEJEN BITVA U SUDOMĚŘE

Prý nad bývalým brodem u vsi Živohošť 4. listopadu 1419 došlo k litému boji husitských poutníků ze Sezimova Ústí, mířících na celozemský sjezd do Prahy, s katolickými šlechtici z řad stoupenců krále Zikmunda Lucemburského, pod velením Petra Konopištského ze Šternberka. Po prvním útoku byla řada Jihočechů zabita, zraněna nebo zadržena, nicméně posily západočeských husitů, které na bojiště dorazily od Nového Knína, přinutily české feudály ustoupit. Svědectví dobových písemných pramenů jasně hovoří o první větší ozbrojené bitvě v napínavém seriálu husitských válek.

„NEPŘÁTEL SE NELEKEJTE, NA MNOŽSTVÍ NEHLEĎTE...“

Strojový hlas neviditelné ženy ukryté v malé černé krabici navigace nás neomylně provádí Blažimí a Stranným, vesničkami, z nichž ta druhá má ve svém znaku sličného černého kosa. Lehounce mlžný opar v benešovském okrese není o nic menší než v příbramském na druhém břehu Vltavy, ale zvyšující se teplo postupuje osadou Dubí úplně stejně jako o málo lidna-

tějšími Nahoruby, vsí s kuriózním jménem, která si činí nárok na to, že právě tady se odehrála výše zmíněná Živohošťská bitva. Však tu taky na návrší severně od vsi mají pomník tohoto klání stoupenců podobojí. (Mimochodem – sotva tři kilometry odtud bychom u přírodní památky Křečovický potok objevili samotu Líšnici...)

Historik husitského hnutí Vavřinec z Březové (asi 1370 – asi 1437) poznamenal, že skoro čtyři tisíce táborů... srazili se s královskými... usmrtili některé lehkooděnce z nich a zabili mnoho lepších koní královských; odrazily vše královské od sebe, přišli do Prahy a byli od Pražanů s radostí přivítáni.

No – možná že to tak ASI bylo, jenže ani u vzdělaného Vavřince neznáme přesná data, takže tomu, kterak je to předestřeno, můžeme věřit jenom ASI...

TICHO PROKLÁDANÉ ŠEVELENÍM VĚTRU

Ale to už nás hnědá dopravní cedule nasměruje na úzkou asfaltku plnou zatáček a vzrostlých vrub klenoucích se nad silničkou do Poličan, k otevřené bráně trapistického klášteře, který tu – tak trochu jako na konci světa – působí coby zjevení. Ne, nelekejte se, nepřijeli jsme se sem modlit. Klášter Naší Paní nad Vltavou, který cedulkou vítá pocestné, že mohou navštívit kostel i klášterní obchůdek, není žádným zkostnatělým barákem, ale součástí otevřeného areálu, jenž vám vehementně nepodsouvá náboženské symboly.

Na pozadí velkolepého komplexu v architektonickém stylu – moderně pojatého románského slohu, který si

nezadá ani s civilně pojatými stavbami s vikýři, fasádami kamennými obklady, zato tradiční sedlovou střechou – decentně ve volném prostoru stojí kříž. Teda alespoň tak to vidíme my, kteří jsme se sem vypravili už poněkolkáté, uniknout civilizaci, do ticha mezi kopci „doznívající“ Benešovské pahorkatiny, ticha prokládaného ševelením větru i rozprávěním vltavskou kaskádou zpomalené řeky, jež se nese až sem. Kdo chce naslouchat, slyší.

KDO JSOU TRAPISTKY

Sesterská komunita trapistek k nám přišla z mateřského domu v italském Vitorchianu – Italky, Češky a jedna Maďarka. Jejich každodenní život tvoří liturgická i osobní modlitba, rozjímání a manuální práce. Nejsou to žádné nemluvné poustevnice, i když přebývají v odloučenosti od světa, v tichu a samotě. I proto jsou jejich kláštery daleko od měst – uprostřed přírody. Skutečnost, že řád je kontemplativní a sestry se oddávají rozjímání, přemítání, ještě neznamená, že si nevydělávají práci na polích, v ovocných sadech či pěstováním zeleniny. Rovněž vyrábějí sušenky i mléčné a karamelové krémy podle tradičních italských receptů. Navíc příčinlivé sestry chovají včely a vyrábějí med vysoké kvality. A také malují ikony s použitím pravého zlata.

V PÉČI ITALSKÉ SESTRY KLÁRY

Do Čech přišly na pozvání tehdejšího kardinála Miloslava Vlka a stavět se začalo na zelené louce, vlastně na poli, což nám bezvadnou češtinou vypráví sestra Klára

Obdivuhodná tesařská práce na stropě kostela v klášterním komplexu

Krajina s nekonečně zvlněnými obzory – takové je Sedlčansko!

Sestra Klára nám v klášterním obchůdku představuje nemalou produkci malé komunity: u nás to vyhrál květový med

– jak ji tu počestili, když sem byla vybrána z italského Vitorchiana, tehdy ještě pod jménem Chiara Pascucci. Je tady jedenáctý rok a nás se ujala vlídně, s úsměvem, za nímž by málokdo hledal řádovou poslušnost a takzvanou klauzuru, což je prostor vyhrazený pouze řádovým sestrám, kam lidé zvenku nemají přístup. Vysvětluje nám, že mohutnou stavbu projektoval italský architekt, který však už tři desítky let žije u nás, a stavělo se od roku 2008. Čtyři roky nato byl klášter vysvěcen. „Budete-li se cítit unaveni, ve stresu, bez nálady – je pro vás otevřený náš dům pro hosty, který pro všechny, věřící i nevěřící, provozujeme,“ informuje nás ochotná sestra Klára. A přidává, že ubytování s plnou penzí přijde na 500 korun denně. A nakonec nás pozve do obchůdku překypujícího výrobky klášterní provenience. Ještě loni jsme si koupili květový med, mimochodem výtečný, jenže letošní rok – jak všichni víme – je takový nějaký divný, takže med mají jen pro vlastní spotřebu. Ale všechno ostatní tu kvete před očima. Třebas je podzim...

BASA SE NEKONÁ

Pokaždé si jdeme vychutnat bezvýhradně ticho do kostelíku s fortelnou tesařskou prací ve stropu, i civilně prostým interiérem. Ale ouha (!), jak se snažíme vyfotit berlu za dřevěnou ohrádkou, probudí se nějaké nevidi-

**Chceme si odpočinout,
vypnout, najít klid?**

Tady je kontakt:

Klášteř Naší Paní nad Vltavou

Poličany-Křečovice 10

257 56 Neveklov

e-mail:

sestrytrap@gmail.com

(dům pro hosty)

tartaralucia@volny.cz

(Matka představená)

telefon:

00420/731 604 168

00420/312 312 004

Nad celoročně přístupným novorománským komplexem se vznáší atmosféra bezrozměrného ticha a pokoje...

telné čidlo a spustí se – pravda „nevtíravý“ – ale přece jenom alarm! Už se vidíme v kobce klášterního vězení, avšak jak je tu patrně vše nastaveno na klídek a odpuštění, něděje se „laur nic“. A to jsme se ani nemodlili – na rozdíl od trapistek, které se modlitbám oddávají sedmkrát denně. A to i o nedělích a ve svátek.

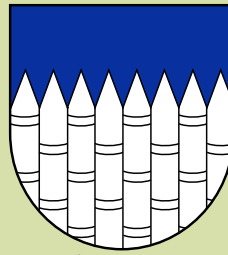
ŽERTOVNÝ STRNADOVSKÝ MLÝN

Potom, co jsme po svém ochutnali duchovno, přichází čas na pozdní oběd. Navigaci nastavíme na vyzkoušený Strnadovský mlýn, penzion a farmu s hospodářskými

*Strnadovské srandičky:
obyvatelná chaloupka na muřích nohách,
dřevěná Karkulka (?) s parkem v rohlíku*

zvířaty a s popisným číslem Vršovice 1. Rozhodně se ale nemíníme odbýt párkem v rohlíku, jak to učinila dřevěná Karkulka (?) před vraty. Pokud si výlet na barvitě a mnohotvárné Sedlčansko schováte na jaro či léto – vždyť i my sem, jak je patrné z fotek, zajíždíme celoročně – můžete klidně přespát v sudu vyhoupaném v koruně stromu nebo v chaloupce na muřích nohách, odkud se dají pozorovat zvířata i lesní zvěř ve výběhu.

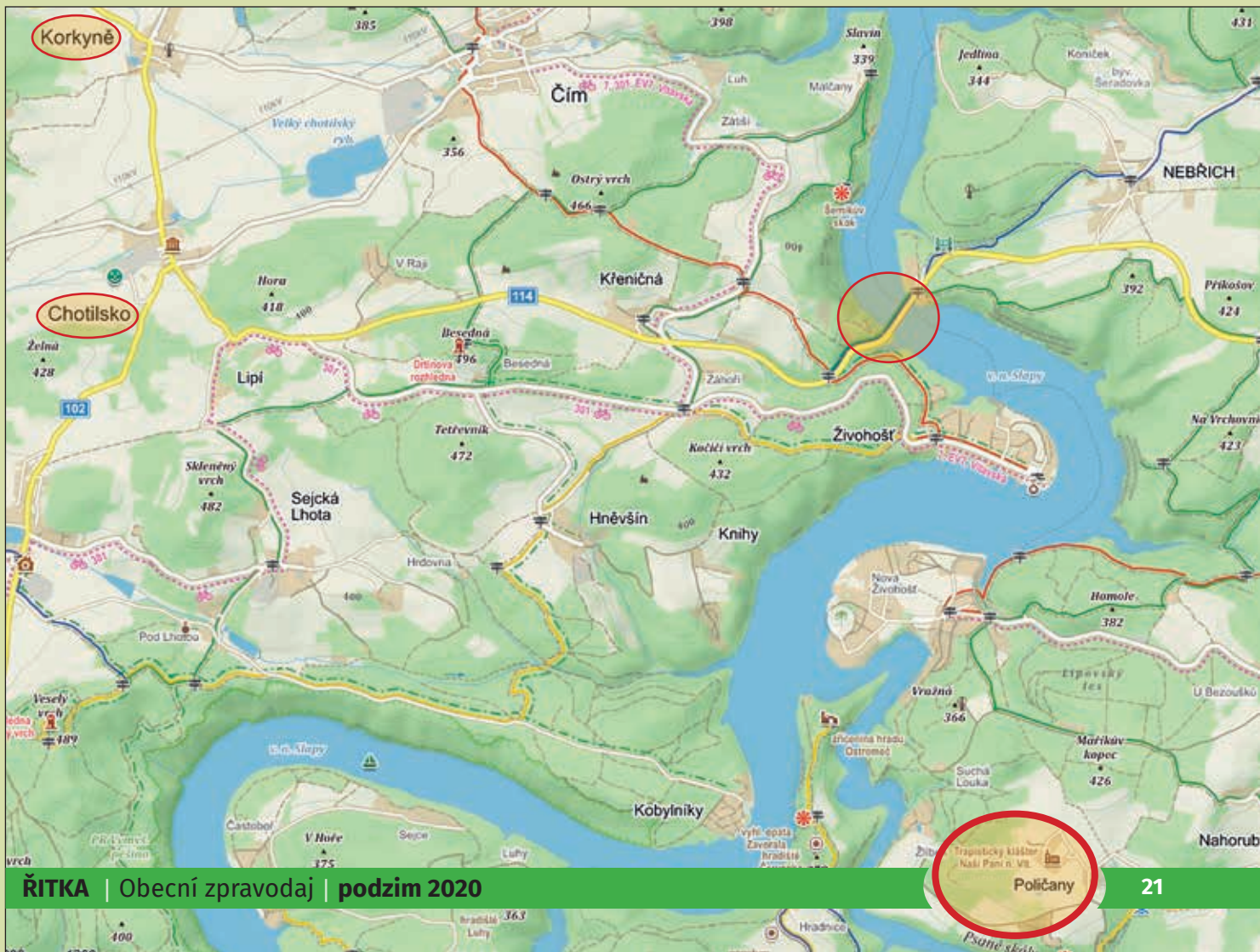
Hrazany

VYHLÍDKA, KTERÁ BERE DECH!

Kdo ještě necítí vůni domova, bude se chtít možná na zpáteční cestě zastavit na keltském oppidu Hradiště Hrazany, ale nejspíš jen – jak sluníčko pospíchá zapadnout – po našem vzoru vyjede od úpatí kopce Doubí k hotelu Hrazany s vyhlídkou a odtud se už jen kochá a kochá šmolkovými vodami slapské přehradní nádrže, ze všech stran strážené pořád ještě hojnými lesy.

Laškování s tamní mořskou pannou – bohužel taky dřevěnou...

VE ŠKOLCE JE OPĚT ŽIVO

Na zahradní slavnosti se pasovalo

Začínáme nový školní rok, na který se společně s dětmi moc těšíme a přejeme si ho prožít ve zdraví a bez Covidu! Ještě ale trochu zavzpomínáme a přidáme pár vět k roku minulému.

Lenka Rathausová a kolektiv MŠ Řitka

Foto: Monika Cieslik (1)

Lenka Rathausová (2-tablo)

Jaroslava Zakorová (foto 3-5)

Mateřská škola se musela 16. března uzavřít kvůli pandemii koronaviru a byla to jak pro nás, tak pro rodiče nezvykle dlouhá doba. Pro nikoho to nebylo jednoduché, pro nás ani pro rodiče. Přesto jsme se snažili využít tu dobu v MŠ pozitivně.

Z nové průlezky mají všichni radost!

Paní učitelky byly s dětmi stále v kontaktu. Po rodičích posílaly dětem zprávičky, pozdravy, fotky s čekající školkou a v dubnu s čarodějnicí. Předškoláci i starší děti mohly plnit přípravu do ZŠ přes e-mailové úkoly. Děti svoji vzájemnou solidaritu a pozdrav vyjadřovaly nakreslenou duhou vyvěšenou do okna.

V době uzavření se ve školce prováděly nutné opravy – které doufáme, prodlouží životnost a funkčnost budovy, protože nová školka je zatím v nedohlednu.

V omezeném režimu jsme pak od 25. května školku znovu otevřeli a díky ohleduplnosti a pochopení rodičů jsme ji udrželi v chodu až do poloviny července.

Bez pasování by to nešlo!

Závěr školního roku byl ale slavnostní. Po dlouhé pauze se mohly všechny děti znovu setkat na **Zahradní slavnosti s PASOVÁNÍM PŘEDŠKOLÁKŮ**.

Letos poprvé jsme pasovali budoucí prvňáčky na školní zahradě za přítomnosti rodičů. Počasí nám vydrželo a i přes pár kapiček štěstí, které z nebe spadly, to nikoho neodradilo od dobré nálady, která panovala po celé odpoledne. Společné vystoupení dětí z malé a pak z velké třídy vykouzlo úsměv všem rodičům a pasování měčem (dřevěným ☺) i leckoho dojalo. Slavnostní bránou prošlo 20 budoucích prvňáčků a společným slibem nás přítomné přesvědčili, že to ve škole zvládnou na jedničku. Maminky a paní kuchařky všem připravily spoustu dobrot k jídlu a pití, takže hostina po stužkování a obdarování školáčků byla veliká. Došlo i na diskotéku s DJ Drakem. Za to všem patří velké poděkování.

„Otevřené dveře“ školky

Zápis nových dětí se letos uskutečnil netradičně, pouze on-line, nebo bez přítomnosti dětí. Proto poslední prázdninový den měla školka pro nově přijaté děti připravené **Odpoledne otevřených dveří**, kdy se nováčci mohli přijít seznámit s prostředím, s paními učitelkami

i zahradou, aby měli 1. září při příchodu jistější krok. Přes prázdniny byla školka z poloviny vymalována, zahradní prvky dostaly nový kabát, přibyla nová průlezka a letadélko. Rekonstrukci si zasloužilo zábradlí u vchodu do budovy a terasa u zadní části budovy, která byla již v havarijním stavu. Děti mají znovu bezpečné místo, kde si mohou ve stínu hrát, cvičit nebo odpoledne svačit.

Děti vymýšlejí různá dobrodružství a mají nápady

První den nového školního roku jsme zahájili v obou třídách i s novými dětmi téměř v plném počtu. Ty se seznámily i s novou paní učitelkou Mirkou - Miroslavou Kubovou, která bude celý rok u SOVIČEK, a naší novou paní vedoucí ŠJ Ivanou Myslivečkovou, ta zas bude pro nás od září připravovat samé dobroty.

Už první týden se u **KOŤÁTEK** naučili zpívat píseň o kočičce Micce, kterou si děti hned oblíbily, a i když někomu ještě sem tam ukápla slzička, kočka Micka vždy všechny zachránila. Děti si v krátké době našly nové kamarády a naučily se novým pravidlům naší školičky. Bez problémů zvládají dodržovat základní hygienická koronavirová opatření.

A tady máte naše prvňáčky!

Máte rádi zvířata? Děti v předškolní třídě ano. Letos jsme si pro ně vymysleli program (TVP) s moudrou **SOVOU OKULOU**. Děti se na kamarády po prázdninách moc těšily, protože se většinou znaly z minulého roku. Brzy ve třídě zavládla pohoda a přátelská atmosféra, i když pár slziček u těch nejmladších také ukápl. Přeci jen byly dlouho s rodiči díky covidu doma a odvykly jejich nepřítomnosti. Ale brzy se zapojily do společných her a vymýšlení nových dobrodružství a nápadů...

Sovičkami z papíru se to v šatně dětí už hemží. Každé dítě je osobnost, která se ve třídě neopakuje. Někdo rád kreslí, někdo moc rád zpívá s kytarou a piánem. Chlapci se nejraději zapojují do konstruktivních her. Děti jsou navíc spokojené, když můžou část činností a her praktikovat na školní zahradě, a že ji máme čím dál krásnější. Myslíme si, že zahradu kde se kolem pase stádo krásných koní, mají málokde!

A co si přát pro tento nový školní rok? Hlavně pevně zdraví, super kamarády, spokojené rodiče a děti, které se těší do naší školičky.

P.S. Zdravíme všechny školáčky, na které myslíme a přejeme jim velké školní úspěchy ☺

Foto: Monika Cieslik (v rouškách)
Lenka Rathausová (tablo),
Jaroslava Zakorová (ostatní)

Samozřejmě se také zpívalo...

PÁLIVÉ ZDRAVÍ

Ví to každý, kdo se jen trochu „motá“ kolem kuchyně: česnek, který kupujeme v obchodě, je často jalový a brzy vyšeptává. Dovozový česnek totiž nemá patřičné „grády“ a hospodyňky nebo my – „topinkáři“ – býváme velmi zklamaní jeho kvalitou.

Zdeněk Lebl

Foto: Bohumila Kubátová

A přitom jsme byli česneková velmoc a z Dolního Němčí na Uherskobrodsku, kde byly učiněné plantáže, se línula česneková vůně na všechny strany. Protože se nedostává ani samotná sadba, ani na Moravě už to není s úrodou česneku, co bývalo... Někde s ním dokonce přestali úplně.

Odkud pochází

Domovinou česneku jsou – představte si – mongolské pláně, ale dnes se pěstuje na celém světě. Patří k nejstarším léčivým rostlinám, jeho účinky jsou známé přes pět tisíc let! Egypťané dávali česnek do pohřební výbavy a také jím platili dělníkům na stavbách pyramid. Tím je rovněž chránili před šířením epidemii a průjmů. Není nás málo, kteří kromě ochrany před moderními upíry, co nás otravují na nádražích a zastávkách s žádostmi tu o pár drobných, tu o víc..., věříme, že česnek přece musí páchnout i tomu pitomému covidovi, no né?

S rostlinou se volně můžeme potkat na vlhkých stanovištích – loukách a nivách.

Existují dvě základní rozdělení česneku:

- A) Česnek paličák** – má kulovité květenství (palici) s cibulkami, které se musí odstranit, aby tak úroda nebyla snížena.
- B) Česnek nepaličák** – obsahuje více silic a bývá intenzivnější, protože vše uloží do cibule, jelikož nevytváří květenství.

To není špatná úroda, že?

VÝSADBA ČESNEKU

Raději ho nesázíme po bramborách, póru, cibuli ani hrášku. Sází se, když půda zchladne pod 9 °C. Nedá se přesně určit termín, ale pokud sázíme jen několik desítek stroužků, vysadíme je opravdu až těsně před sněhem nebo zamrznutím země. Moření *Sulkou New* je proti roztočům, dělá se jako první, trvá (podle návodu) šest hodin. Moření *Rovralem Flo* proti některým houbovým chorobám těsně před sázením (stačí 20–30 minut), nebo se musí sadba znovu usušit. Když budeme sázet stroužky všechny ve stejném směru (bříškem stroužku ve směru řádku), budou se řádky lépe kypřit, okopávat.

Vypěstujeme si česnek svůj!

Podzimní výsadba – sázet můžeme podle počasí (viz blok Česnek Výsadba česneku) **od září po celý podzim**. Sklízíme ho v červnu a červenci. I když je taková sklizeň výnosnější, může být napadena různými chorobami a česnek nevydrží být dlouho skladován.

Jarní výsadba – česnek se sází **v březnu nebo v dubnu** a sklízí na podzim. Jeho výhodou je odolnost proti chorobám a dobrá skladnost.

Sadbový česnek sázíme do předem připravené půdy, která je prohnována (česnek ale nemá rád čerstvý hnůj) a zryta. Patří na slunné, suché a vzdušné místo, které má propustnou půdu s dostatkem živin. Jednotlivé stroužky sázíme v záhoncích do hloubky 6 – 8 cm, na vzdálenost 10 – 15 cm. Častá závlaha není nutná, ale půda by neměla úplně vyschnout.

Při podzimní výsadbě si třeba hráběmi vyznačíme řádky a na jaře už se záhon zelená

MĚSÍČEK SVÍTÍ NA CESTU ZDRAVÍ

Ačkoli je jeho původ nejasný a u nás se pěstuje odpradávná – přičemž byl obdařen takovými lidovými názvy jako krusíček, bylina deště, nahátka, ale taky nevěsta léta či pampalík, a jinde ho pojmenovali marigold, slunovín, dokonce umrlčí květ – známe ho všichni pod jeho „občanským“ názvem měsíček zahradní nebo taky lékařský, takto z čeledi hvězdčovitých.

Zdeněk Lebl

Foto autor

Květy měsíčku, rostliny, jež do zahrady vnáší barevnost a veselí, jsou jeho očima, které zavírá vždy na noc, aby je s rozbřeskem znovu rozevřel a těšil každého, kdo na něj pohlédne. Často zplaňuje, když vítr nebo ptáci zanesou chytlavé semínko přes plot. Je totiž absolutně nenáročný, vyhovuje mu jen slunečné stanoviště a občasné deště.

Již staří Arabové a Indové...

Dobře známá bylina byla hojně využívána v arabském a indickém světě jako léčivo, potravinové barvivo i v kosmetice. Ve středověku byly květy měsíčku považovány za symbol lásky, a když se někomu měsíček zjevil ve snu, znamenalo to příchod dobrých věcí! Vynikající léčivé vlastnosti měsíčku zahradního jsou známy po staletí.

Rada začínajícím zahrádkářům

Řekněte si už teď o pár semen sousedovi či všude tam, kde měsíček uvidíte. Na podzim je vysejte a uvidíte tu krásu příští rok!

Sbírají se zejména samotné květy nejlépe za suchého počasí. Usušenou drogu musíme chránit před světlem!

Měsíček zvyšuje sekreci žluče, potlačuje růst bakterií, urychluje hojení hnisavých a špatně se hojících ran doprovázených záněty, užívá se proti plísním i proti bérčovým vředům. Příznivě také ovlivňuje činnost jater a žlučníku, působí proti infekčním chorobám, napomáhá při léčbě astmatu, kašli, bušení srdce, upravuje menstruaci, hojí vnitřní záněty, zlepšuje činnost srdce, je antibiotický... Ale je toho mnohem víc, co takhle nápadně nenápadná květinka umí.

I kuchyně má měsíček ráda

Květní lístky dodají pokrmům šafránově žlutou barvu (máslo, měsíčková rýže působí jarně a svěže, stejně tak omáčky).

Měsíčkové drůbeží maso s rýží

Na osobu potřebujeme: 50 g drůbežího masa, které jemně nakrájíme a opečeme na másle. Přidáme ho k vařené rýži a zpestříme květními lístky měsíčku (nemusíme se upejpat, vždyť jíme i očima, po promíchání je to fakt chutné i opticky!). Můžeme podávat teplé i studené – v tom případě coby salát ochucený balzamikovým octem. Obzvláště děti můžeme potěšit, když talíř ještě ozdobíme celými kvítky měsíčku.

Mast na rány, záněty a menší popáleniny

/Bez roušky, bez lékárny a pohodlně doma. /

Rozehřejeme 100 g másla, 100 g olivového oleje a 50 g včelího vosku. Přidáme šálek měsíčkových květů, zahřejeme a necháme vychladnout. Propasírujeme přes gázu a naplníme do malých kelímků.

Málem na všechny choroby!

Jednoletá nebo dvouletá bylina se žlutým či oranžovým květem obsahuje silici, karotenoidy, saponiny, flavonoidy, kyselinu salicylovou, vitamin C, sliz nebo třeba hořčinu calenden, která jí dala latinské pojmenování *calendula officinalis*.

Měsíček, spoutaný tujími i drátěným plotem, se snaží prorazit za sluncem, kde je mu nejlépe

NEVYJE, ČERVENÁ SE...

Není zas tolik rostlin, jež si v průběhu staletí vysloužily řadu lidových pojmenování z říše poezie, jako vlčí mák! Posudťe sami: ohníček, červánčí, nebo třeba maková panenka, pleskánek, dokonce makový cumel – ten se dával nemluvnatům pro utišení.

Foto: Zdeněk Lebl

*Tenhle máček ani nevypadá jako plevel, že?
A tak – kdo by ho vytrhával...?*

O tom, že vlčí mák není dnešní, svědčí fakt, že coby neodbytný a věčný plevel v obilí obtěžoval už pravěké „zemědělce“.

Latinský název jednoleté byliny, která dorůstá 20 až 90 cm výšky, je *Papaver rhoeas*, což zní téměř výhrůžně. Jenže vlčí mák, jež najdeme na okrajích cest, rumišťích, úhorech, mezích, uprostřed kolejí, nezřídka i na hřbitovech, je vskutku mírumilovný plevel, který zkrátka hezky kvete. Zvláště ten jeho druh, který vidíte na obrázku a který je vzácnější. V zahrádce nám dělá parádu, a tak není od věci si semínka, až dozrají v makovici, ponechat na příští jaro a vysít je.

Korunní lístky se dříve využívaly v lidovém léčitelství i v lékařství. Třebaže uříznutý do vázy poměrně brzy opadává, prozáří sváteční stůl i oběd...

ZELENÍ PROTI MIKROBŮM

Už jsme si pověděli, že zeleň pohlcuje prach i hluk. Bylo však zjištěno, že zvláště v porostech jehličnatých dřevin se podstatně snižuje také množství škodlivých mikroorganismů. Také listová zeleň působí blahodárně na zmenšení podílu choroboplodných zárodků ve vzduchu.

Také listy **hrušní** obsahují podobné látky. Velmi účinné baktericidní pak byly zjištěny u **střemchy, jabloně, lípy malolisté a velkolisté**, u všech druhů **jilmů** a u **bezu černého**...

OKRASNÉ DŘEVINY

I tady se u mnoha druhů výrazně projevila antibakteriální aktivita. Největší účinnost má **topol balzámový, hloh, tavolník, tis, růže mnohokvětá**... Jindy je to **akát trnovník, dřišťál, jeřáb**, různé druhy **smrku, jedle** a **borovice**.

Zdeněk Lebl

Foto autor

Pokusy na místech, kde se rodinné domky přímo dotýkají silnic, dokázaly, že například na listech líp na 1 cm² svrchní strany listu ulpělo až 13 kolonií mikrobů, zatímco na spodní straně pouze pět. I když je to pro nás svým bělostným „ohozem“ nanejvýš sympatický strom, listy břízy mají v tomto případě úplně nejmenší záchytnost.

Počet mikrobů ve vzduchu naší zahrady, „nalepené“ na rušnou komunikaci, je neskonale nižší než v normálním pouličním městském vzduchu! To si některé rostliny připisují k dobru díky vylučování antimikrobních, tedy těkavých organických látek (fytoncidů).

JEHLIČNANY

Dřeviny, jež čistí ovzduší, pokud mikroorganismy ulpí na povrchu listů:

jalovec obecný.

Dřeviny, které mají více účinných látek:

**borovice lesní
zerav západní
jalovec chvojka.**

Dřeviny s obsahem těchto látek působí jako **biologický filtr**, a to přímým i nepřímým kontaktem s mikroorganismy.

LISTNATÉ DŘEVINY

Obdobné účinky má většina **ořešáků**, a sice v listech a nedozrálých plodech.

Mikroorganismy nemá rád jen strom ořešák, nemilují je ani jeho nedozrálé plody – ořechy...

Rovněž okrasné dřeviny vyvíjejí antibakteriální aktivitu, třeba dřišťál

Tyhle břízky už jako malé odpuzují hmyz, což teprve až vyrostou!

Hmyz? Zmiz!

S uvedenými vlastnostmi souvisí i zajímavá schopnost zeleně, totiž **odpuzovat hmyz**.

Uplatňuje se zejména u **břestovce** a u **zeravů**. Obdobně nepříjemný hmyz odpuzuje také **bříza, ořešák a jalovec**.

Vliv zeleně na snížení radioaktivity

Ani u tak citlivého problému není příznivý účinek zelených stromů či keřů zanedbatelný, neboť prokazatelně zachycují radioaktivní spad.

Na hladké ploše listů se zadrží částice radioaktivního spadu menší než 0,04 μm. Při atomových výbuších – tragédie elektrárny v japonské Fukušimě vlastně byla takovým výbuchem – byla na svrchní straně listů naměřena až čtyřnásobně větší radioaktivita než na jejich rubu. Můžeme říct, že lesní porosty i jednotlivé stromy a keře zachycují radioaktivní částice ve značné míře! Sluší se zdůraznit, že v tomto ohledu jsou **listnaté účinnější** než jehličnany. I to je důvod, proč by se jaderné reaktory měly budovat v lesích nebo by měly být obklopeny ochrannými pásy dřevin! Otázkou však zůstává, nakolik člověka těch pár smrčků ochrání před devastujícím zemětřesením, tornádem či jinými špatnými náladami matky Přírody...

Pod dvěma kůrčičkami se skrývá vaječná dobrota

Aniž by mě mé šediny opravňovaly k poučování, přece jen jsem se několikrát přesvědčil, že zejména mladé hospodyňky – a těch je dnes ve fungl nových domcích na Řitce většina – nebyly si tak docela jisté, co tohle cizokrajně znějící jméno znamená. Tak tedy:

Zdeněk Lebl

Foto: autor

Markýz Louis de Béchamel

Sloužil jako vedoucí komory galantního kaváira Paříže, slovního Krále Slunce – Ludvíka XIV., vládce Francie. Ačkoliv markýz byl spíš finančník, mecenáš a labužník než kuchař, byla po něm pojmenována bílá omáčka, kterou uvařil a roku 1651 zdokonalil skutečný královský šéfkuchař François Pierre de la Varennes a nazval ji na markýzovu počest *béchamel*.

...a tak proč nezkusit...

VEJCE POD BEŠAMELOVOU STŘECHOU

Jsou to vlastně vejce uvařená natvrdo a přelitá bešamelovo-smetanovou omáčkou, ochucenou strouhaným sýrem a rajčatovým protlakem.

Připravíme si:

10 ks vajec, 2 lžíce hladké mouky, ½ másla, 10 dkg strouhaného tvrdého sýra, 1 rajský protlak, 1(400 g) kelímek zakysané smetany.

Vše, co na zastřešená vejce budeme potřebovat

Meduňka citronová

Užívá se při poruchách žaludečního a střevního traktu, poruchách zažívání spojených s plynatostí a kolikami, při poruchách žlučových cest, při protibakteriální léčbě hnilobných a kvasných procesů ve střevech. Uspíší také odstraňování bušení srdce a bolesti u srdce, zrychlení srdeční činnosti atd. Meduňka v sobě spojuje účinky máty a heřmánku.

Pokud jí máme dost, vezme, že je nesmírně mnohostranná.

I po tomto obědě si z ní můžeme připravit žluto-zelený čaj, jemný, který v sobě nese citronovo-mátové tóny. Čaj je navýsost osvěžující a chutná stejně dobře studený jako teplý. Můžeme ho lehce osladit nebo smíchat s ovocnou šťávou. Čistý charakter meduňkového čaje zdůrazníme, pokud jej servírujeme ve sklenici nebo skleněné konvici.

Než se pustíme do jídla, přizdobíme si každou porci něčím barevným – třeba ředkvičkou se snítkou meduňky

(Protože u nás by to bez zeleniny či ovoce byl nedokonalý oběd, podáváme vejce s ředkvičkovou oblohou a zdobíme je snítkou meduňky citronové, která nám roste na zahrádce. V zimě se dají usušené listy spařit a přidat do bešamelu.)

Správné sušení

Aby si meduňka ponechala svěže zelenou barvu a typickou citronovou vůni, je třeba usušit ji co nejrychleji rozprostřenou při teplotě do 35 °C. V malém množství to jde i ve stínu, vždy za dostatečného proudění vzduchu.

Zatímco ochucujeme bešamel smetanou, protlakem a sýrem, oloupaná vajíčka čekají...

A můžeme „bešamelovat“:

Vejce uvaříme natvrdo a necháme vychladnout. Keramický pekáček vytřeme troškou másla a poklademe napůl rozříznutými vejci řezem dolů. V kastrůlku z másla a hladké mouky si připravíme světlou jíšku. Důkladně ji rozmícháme se zakysanou smetanou a nakonec zapracujeme strouhaný sýr a rajský protlak.

Tuto bešamelovo-smetanovou omáčku rovnoměrně navrstvíme na uvařená vejce a vše dáme zapéct do trouby vyhřáté na 180 °C. Nepečeme dlouho – asi 25 až 30 minut, až se na povrchu vytvoří narůžovělá kůrčička z bešamelu. Tu můžeme (ale nemusíme) posypat ještě trochou sýra, a ejhle! – máme kůrčičky hned dvě... Vejce pod francouzským bešamelem chutnají česky, tedy výborně, a úplně nejvíc s vařenými bramborami.

 Zahradní osvětlení

 Sečení

 Kácení křovin

 Střihání živých plotů

 Oplocení pozemků

 Odvoz bioodpadu

+420 721 337 991

gardenhome@post.cz

INZERCE

Můj děda – rodák z idylického Lážova (proslaveného ještě idyličtějším Kájou Maříkem spisovatelky Marie Wágnerové-Černé), ve skutečnosti Mníšku pod Brdy – s humorem říkal, že Mníšek je vedle New Yorku a Paříže jediným městem na světě, kde stojí socha Svobody!

Zdeněk Lebl

Foto: autor a archiv autora

Důstojně vyhlížející socha F. X. Svobody vystupuje z parčíku u kostela na mníšeckém náměstí

Věřu že se nemýlil, jenomže mníšec-ká socha není vůbec monumentální a našli bychom ji v parčíku u kostela. Patří totiž tamnímu rodákovi – od 20. let minulého století nesmírně populárnímu spisovateli a dramatikovi Františku Xaveru Svobodovi. U mě však dědova nadsázka vzbudila takový zájem výhradně o newyorský exemplář, že jsem snil o Americe – řečeno písní: kde je blaze, kde se dobře žije, kde se kouří camellie, coca-cola pije... Protože mě však velký rudý bratr nepustil ani do někdejší Jugoslávie, odkud bych klidně „mohl vzít kramle“, zůstala mně socha z Manhattanu odepřená. Pravda, mohl jsem po Listopadu popatřit na její pařížskou sestru, jenže František mě jaksí „neberou“ od doby, kdy v 60. letech minulého století prezident De Gaulle nechal zemi vystoupit ze severoatlantického

paktu – NATO. A to já vzýval už v době, kdy se po našich okresech po nocích proháněli sovětské vojsko Varšavské smlouvy.

Coby nejlákavější město světa mě New York přitahoval i Metropolitní operou, kterou už v roce 1908 dobyla Emilie Kittlová, česká operní diva – královna sopránů, známá pod uměleckým jménem Ema Destinová, jež pro zajímavost mívala několik let pronajaté komnaty zámečku v nedaleké Trnové u Jíloviště.

Přál jsem si projít i největší manhattanskou třídu – legendární Broadway a utratit „nekřesťanský peníz“ v některém z velkých divadel, kde božská Ema uchvacovala diváky a posluchače.

SVOBODA

Ale jak tak stárnu, dnes bych si nejvíc přál být nadále pod vlivem nejen svobody, kterou symbolizuje stejnojmenná newyorská socha, ale i tvůrčí svobody, jakou v době takzvané první i druhé republiky zažíval někdejší „slavík podbrdského kraje“ František Xaver Svoboda, jehož 160. výročí narození vzpomene 25. října, tedy zanedlouho.

Básnické „střevo“

Už jako patnáctiletý psal verše a ještě v době, kdy bydlel v Mníšku, stvořil divadelní hru, napsanou na papíře, který vytrhl ze sešitu na krasopis... Jeho dramatický cit zřejmě vyplul na povrch, když Mníšek navštívila kočovná divadelní společnost a usadila se v dodnes fungující

F. X. SVOBODA (*25. 10. 1860 - †25. 5. 1943)

Kořeny spisovatelovy rodiny spadají do sousední Lišnice, kde žila dřevoštěpařská rodina Svobodů. Jedním z nich byl i Josef – sirotek, jenž vyrůstal u svého strýce v Čisovicích. Ten se stal zakladatelem nového selského rodu, z něhož vzešel spisovatelův otec Antonín Svoboda. Ten přešel z Čisovic do Mníšku, kde zakoupil statek v nynější Pražské ulici. Tam před 160 lety pozdější spisovatel a dramatik přišel na svět, ale rodina se zadlužila, přišel úpadek a prodej statku. Patnáctiletý František se s rodiči bez existence a bez peněz přestěhoval do Prahy a nechal za sebou dětství v podbrdském kraji. Vystudoval reálné gymnázium, kde ho vyučoval i Petr Mužák, manžel spisovatelky Karoliny Světlé. Tehdy se v něm kromě výtvarného probudilo i literární nadání.

Rokousko-uherský švihák s mníšeckým rodofmenem měl v té době už nasazené literární ostrůvky

fr. x. svoboda

Velké hospodě. Jeho básnickou tvorbu chválil Neruda i Vrchlický. A v roce 1891 vychází první Svobodův román *Probuzení* a rok nato slaví úspěch i jako dramatik, když se na scéně Národního divadla objeví hra *Směry života*, jeden z prvních kusů českého realismu.

A přišla slavná jména – a ztráta člověka z nejbližších

Ve svých třiceti letech uzavřel v pražském kostele u Karmelitánů sňatek s Růženou Čáповou – dcerou po centrálním řediteli premonstrátských panství – a neprodle ně zavezl svou choť do skalecké myslivny nad Mníškem,

Skalecká myslivna, kterou Růžena Svobodová ve své knize přejmenovala na Pokojný dům

NENÍ JEN SOCHA

Spisovatel a Růžena Čáповá před svatbou v roce 1890

kteřou se jeho žena nechala inspirovat ve své novele *Pokojný dům*, dobové idylce prodchnuté lyrikou a romantickým smutkem.

Do jejich pražského společenského salonu se často vracíval básník Antonín Sova, spisovatelé Vilém Mrštík i František Václav Krejčí, stejně jako Otakar Štorch-Marien. Ale taky Marie Pujmanová nebo herečka Hana Kvapilová. Půvabná a smyslná žena nedokázala potlačit svou náklonnost ke kritikovi F. X. Šaldovi, když mezi nimi propukl milostný vztah... Ob-

dobné vzplanutí jí na čas poutalo také k J. S. Macharovi. Roku 1918 založila časopis *Lípa*, který sama redigovala. Své humanitární a publikační aktivity směřovala k současnosti, ale nechtěla se zapojit do boje stávajících politických stran, její kritika se vyhrtořila například ve vztahu k agresivním komunistickým vizím Marie Majerové.

Roku 1897 byl F. X. Svoboda zvolen dopisujícím členem České akademie věd a umění, od roku 1914 se stal pak i řádným členem. Uběhlo šest šťastných let, když milovaná choť Růžena zemřela na srdeční mrtvici.

Umělecká dráha přerušena nebyla

V našem okolí neustále koluje několik exemplářů dnes už vzácné knihy *Městečko pod Skalkou*, rovněž mníšec-kého rodáka Jana Štastného, knihtiskaře z Řevnic, která svěžím „perem“ popisuje Svobodův umělecký rozmach. Tak se dovídáme, že notoricky známá a podvkrát zfilmovaná veselohra *Poslední muž* o despotickém otci

rodiny vychází ze skutečné události z autorova života. První snímek režirovaný Macem Fričem, s Hugo Haasem v hlavní roli, můžeme čas od času vidět coby film pro pamětníky v televizi. To samé platí i o druhém snímku, už pod názvem *Poslední mohykán*, v němž roku 1947 exceloval Jaroslav Marvan.

Původně tuhle veselohru Svoboda nabídl Národnímu divadlu, ale odmítli ho. Toho využilo Vinohradské divadlo. Úspěch byl nevídaný a hra se z domácí scény přenesla na prkna řady evropských zemí!

F. X. Svoboda se vůbec stal autorem řady námětů na filmové veselohry – za všechny ještě jmenujme *Roztomilého člověka* s nezapomenutelným Oldřichem Novým. Na Svobodově uměleckém kontě spočítáme jedenáct dramát a her, dvě dramatické básně, knihu povídek a v neposlední řadě čtrnáct děl komediálního žánru. Plodný to člověk!

„Slavík podbrdského kraje“ i ve stáří často jezdíval do našeho kraje – tady se potkal se svými spolužačkami. S mým dědou, který ho znal velmi dobře, se nezřídka potkávali na silnici mezi Čisovicemi a naší Řítkou

Vážení občané, již delší dobu se v médiích dozvídáte o chřadnutí lesů, které nemá ve známé historii České země obdoby. Jedná se o kalamitu, jež se nejprve projevila na Moravě a postupuje přes Vysočinu dále na západ. Bylo jen otázkou času, než ji spatříme na Hřebenech Brd na vlastní oči.

Tomáš Gerling
odborný lesní hospodář
Foto: archiv

Dospělý kůrovce

Larvy kůrovce vyžírající vodivá pletiva stromu

Právě vylíhnutý brouk kůrovce, tzv. zlatý (později ztmavne do hněda až do černa)

Pohled do korun suchých stromů, kde hrozí nebezpečí pádu větví či celého vrcholu. Takovým stromům je lepší se vyhnout!

Pohled na usychající les

Ano – bohužel je to tak, už i v Brdech začíná docházet k hromadnému odumírání především jehličnatých stromů, zejména smrků a borovic. Toto odumírání je ponejvíc způsobeno srážkovým deficitem suchých let minulých, kdy došlo k významnému poklesu zásoby vody v půdě a ačkoliv byl letošní rok srážkově poměrně dobrý, tak na doplnění chybějící vláhy bohužel nestačil...

Sucho však není jedinou příčinou hynutí lesa, ale významně napomáhá dalšímu nepříteli stromů, kterým jsou brouci kůrovcovití (kůrovci). Ti se přednostně zavrtávají pod kůru oslabených stromů (při přemnožení i stromů zdravých), kde kladou vajíčka. Z vajíček se vylíhnou larvy, které požírají vodivá pletiva stromu (lýko) a strom násled-

CHŘADNUTÍ

ně odumírá. Tito brouci se množí exponenciální řadou a mohou mít i tři rojení (generace) v běžném roce. Nastává situace, kdy suchem jsou stromy oslabené, kalamita v lesích se významně zhoršuje a množství odumírajících stromů se významně zvyšuje.

Smrt kůrovci!

Lesníkům, potažmo vlastníkům lesa nezbyvá příliš mnoho možností, jak proti tomuto odumírání bojovat. Prakticky jediným efektivním způsobem, jak kalamitu mírnit, je včas vytěžit kůrovcem napadené stromy a brouka na nich usmrtit (asanovat).

Harvestor provádějící těžbu

Těžba kůrovcem napadených stromů nebývá na pohled příliš hezká, do zdánlivě zdravého lesa přijede těžká technika, za kterou zůstanou na půdě viditelné koleje, bohužel dojde i k poškození některých zdravých stromů, a někdy ke zničení mladých stromků, a to v případě, kdy nebylo možné těžený strom pokácet jinak (šetrněji). Na ploše zůstanou větve a jiné těžební zbytky, pohled po provedené těžbě nebývá příliš radostný...

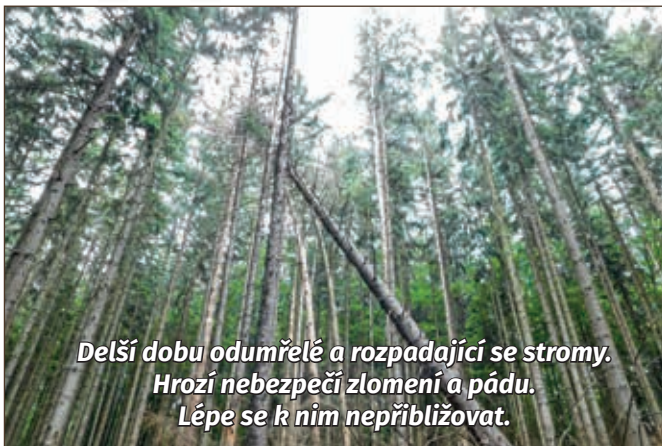
Obnovit les!

Život lesa těžbou rozhodně nekončí, ale začíná, větve a těžební zbytky zetlejí, poškozené stromy se zahojí a na vytěženém místě časem vyklíčí semínka nových stro-

Odumřelý a rozpadající se smrkový les

LESŮ V NAŠEM OKOLÍ

Delší dobu odumřelé a rozpadající se stromy. Hrozí nebezpečí zlomení a pádu. Lépe se k nim nepřibližovat.

mů nebo se nové stromky vysadí. O tyto mladé stromečky je třeba řádně pečovat a chránit je proti zvěři a buření (ostružiny, trávy atp.) dokud neodrostou, aby les mohl dále odrůstat i bez významných zásahů člověka. Obnovit les je prací lesníků. Ale co může udělat běžný člověk? Zejména při pohybu v lese by měl dbát vlastní bezpečnosti, tzn. vyhýbat se suchým stromům, ze kterých vždy odpadávají větve a lámou se jejich vrcholy. Rovněž není dobré se přibližovat k lesní technice a k pracovníkům provádějícím těžbu, protože právě tam je pracoviště

s ohroženým prostorem, do kterého padají těžené stromy. Je vhodné dbát pokynů vlastníka lesa a jeho pracovníků, neboť jejich pokyny budou vždy směřovat právě k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa a lesních pracovníků během prováděných prací. Závěrem nezbývá než věřit, že následující roky budou vláhvově rovněž dobré, odumřelé stromy brzy nahradí stromečky mladé a lesy budou opět zelené pro nás i naše děti.

Jednotlivé souše stromů

Odumírající les v pozadí, plocha v popředí je již vytěžena a zalesněna listnatými dřevinami

Požerek kůrovce na smrku

Kmen smrku čerstvě navrtaný kůrovcem

Již odumřelý les

POMŮČKA: NOM, PAŽÍ VLM	MALÉ VAJÍČKO VŠI	CESTA ZPĚT		POLYNĚSKÝ OPOJNÝ NÁPOJ	DOMÁCKY EDUARD	ZNAČKA KILO- NEWTONU	VYROBĚNÁ ZE SYRA		JMÉNO HERCE ČEPKA	DRUH PEPŘE	NEBO	ODDĚLIT SEKEROU	DRUH KOBERCE		RÁMĚ (řídčeji)	ČÁST PUSINKY
HOSPO- DÁŘSKÉ NOVINY (zkratka)			SUŠENKA 1. DÍL TAJENKY					VÁPNO NA PRVNÍ BÍLENÍ OMÍTEK						OUHA 2. DÍL TAJENKY		
OKATÝ								MÍT V SEZNAMU PRIMÁTI								
PATŘÍČÍ IVOVI						SETNINA MOKA						ČERSTVÝ VÝSLEDEK ČINNOSTI				
ČESKÝ PROZAIK					AROMA- TICKÁ BYLINA KONÍK						ČÁST BÁSNIČKY HUDEBNÍ NÁSTROJ					
VADA				OKRASNÍ PTÁCI CHYBA VE HŘE				KŘÍČET TELEFO- NOVAT							POKROPENÍ	HLAVNÍ MĚSTO JORDAN- SKA
TÝKAJÍCÍ SE ATIKY								TYP SKLADBY UBLÍŽIT								
	ZÁHY	TRHAVÁ STŘELA CIZOPASNÝ HLIST					UMĚLÝ ČLOVĚK ALKAN							KÓD LETIŠ- TĚ VILA MONTES NEMOC		
PLÁČE						MÍČ SKÝTAT							DRUH PLODINY PŘEMETY			
TVRDÝ BONBON					EVROPSKÝ VELETOK JAK MOC							STLUČENÁ DĚLAT KAŇKY				
STOLIČKA				KÁCET (nářečně) KOMORNÍ SKLADBA							SYTÁ ČERVENÝ SLOVENSKY „KAREL“					
NESOU- HLASIT								ZNEČIŠ- TĚNĚ UMĚLECKÝ TANEC							ŠÍKMÁ	LIHOVINA Z RÝŽE
	OPĚT	ČESKÝ BÁSNÍK KOUŘIT						SLEPICE LILIPUTKA PLĚST								
STRHNOUT DAŇ							CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO HAVAJEK							SEVEŘAN TAHOUNI		
MALÁ SPOJOVACÍ SOUČÁST						KROUŽENÍ DOKONČIT VITI							OBTÍŽNÝ HMYZ BIOGRAFY			
OPRAT					ŠPLHAVÝ PTÁK SOUČÁST POČÍTAČE						ČESKÝ HEREC SENOSEČ					
VĚTRÍK				NĚMECKY „MĚSÍC“ POHOVKA						SKLAD OBILÍ SKVĚLÝ					ČINITI	OPAK PROFE- SIONÁLA
NAPADAT								SPORTOVNÍ BOTA DOBA								
	VÝZVA K ZASTA- VENÍ	VOJÍN VOJENSKÁ ÚMLUVA						SLOTA CÍL						FRANCOUZ. „JMÉNO“ LAHODNÝ POKRM		
VYKONAT PODLE ZADÁNÍ							LIST V ATLASU KORÝŠ						PENEŽNÍ SOUSTAVA ANGLICKÝ ŠLECHTIC			
VLÁČET						NEVYŘÍZE- NÝ SPIS ŘÍMSKÁ ŠESTKA						HMATAT UVNITŘ				
VOJENSKY OBSAZO- VAT									OMOTANÉ							
ZNAČKA PLATINY			ŽENSKÉ JMÉNO						PRUŽNÝ					EVROPAN		

Chystáte se prodat nemovitost?
Chcete ji prodat bez starostí?
Zavolejte mi, rád přijedu za Vámi.

RE/MAX
Horizont

Zahodte své starosti, nabízím:

- ▶ Profesionální zpracování prezentace nemovitosti
- ▶ Zajištění účinné inzerce na největších realitních serverech
- ▶ Férové a profesionální jednání
- ▶ Právní servis přes certifikovanou advokátní kancelář
- ▶ Bezpečnou úschovu peněžních prostředků
- ▶ Předání nemovitosti novému majiteli
- ▶ Kompletní servis spojený s prodejem nemovitosti

Jaroslav Pýcha

722 490 490

Váš certifikovaný realitní makléř

Více o mně na www.jaroslavpycha.cz.

V této lokalitě hledáme:

Rodinný dům
Byt v OV s balkonem
Chatu zděnou i dřevěnou

jaroslav.pycha@re-max.cz

**Veterinární
ordinace**

MVDr. Irena Luxová

**JSME TU PRO VAŠE
ZVÍŘECÍ PARTÁKY**

po	9-12	15-19
út	9-12	15-19
st	9-12	15-19
čt	9-12	15-19
pá	9-12	15-18
so	9-12	—
ne	—	15-18

- provádíme komplexní vyšetření krve v ordinaci na počkání
- stanovení progesteronu na počkání
- ultrazvuk, rentgen
- operační sál s inhalační anestezí
- tým zkušených lékařů a sestřiček
- těšíme se na Vás a Vaše čtyřnohé přátele

Ošetřujeme psy,
kočky, drobné savce,
prevence,
specializované úkony,
chirurgické zákroky

Adresa: Náměstí F. X. Svobody 41, Mníšek pod Brdy

telefon: +420 737 135 426

www.vetmniksek.cz, luxova@vetmniksek.cz

RESTAURACE A PENZION Malá Svatá Hora

*Vás srdečně zveme
do nově otevřené
rodinné restaurace*

*na příjemný
gastronomický zážitek*

info@malasvatahora.cz

+420 603 430 827

Dobříšská 326 | 252 10 Mníšek Pod Brdy

kvalitní
ojetá
auta

Srba Servis pro Vás připravil program Q+ kvalitní ojetá auta. Nabízíme celou škálu lehce ojetých vozidel různých výrobců, zejména však vozy značek **Alfa Romeo, Fiat, Fiat Professional, Jeep, Opel či Volvo**, které Srba Servis zastupuje.

Výkup ojetých vozů

Nechte nás ocenit váš stávající vůz. Vykupujeme především ojeté vozy značek z našeho portfolia, ale rádi vám připravíme výkupní nabídku na téměř jakýkoliv automobil. Pro stanovení výkupní ceny vašeho vozidla vyplňte, prosím, formulář uvedený níže. Sami vás kontaktujeme a domluvíme s vámi podrobnosti.

Je to jednoduché

1

Vyplňte formulář
na našem webu*

*www.srba.cz/ojete-vozy/vykup-ojetych-vozidel/

2

Brzy vás bude
kontaktovat výkupčí
tým Srba Servis & Q+
a potvrdí termín a
místo setkání

3

S sebou si vezměte
velký technický průkaz,
servisní knížku**
a samozřejmě vůz,
který má být oceněn.

** bez těchto dokumentů nelze vůz ocenit

Aktuální nabídku našich skladových vozidel
vždy naleznete na auto.srba.cz

**Program Q+ vždy zaručuje, že se jedná
o kvalitní ojetá auta.**

Nezapomeňte, že výše prodejní ceny ojetého auta neznamená vše. Někdy se vyplatí si za vozidlo připlatit a následně ušetřit na provozních nákladech. Levně nezkontrolované ojeté vozidlo většinou znamená vysoké provozní náklady.

**Při koupi nového nebo ojetého vozidla
od naší firmy Srba Servis a předložení
tohoto letáku získáte bonus 10.000,- Kč
na výkup Vašeho stávajícího vozu***

*platí pro vykoupené vozy v hodnotě nad 30.000,- Kč

Srba
SERVIS
ZALOŽENO 1991